

Міністерство аграрної політики і продовольства України

Одеський державний аграрний університет

Кафедра філософії, історії і політології

А.О. Ногінська, І.В. Федорова

ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА

Навчальний посібник

для самостійної роботи

(для студентів денної та заочної форм навчання)

Херсон

«Южполіграфсервіс»

2013

ББК Ю9

УДК – 658.512.62:378.147.34:331.102.12:371.132

Автори-упорядники: канд. педагогічних наук, доцент А.О. Ногінська, викл.
І.В. Федорова

Рецензент: канд. політичних наук, доцент М.М. Самуйлік

У навчальному посібнику подані рекомендації щодо вивчення тем з курсу навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка», теоретичний матеріал до тем, рекомендована література до кожної теми, додаються теоретичні та практичні завдання для самостійної роботи студентів.

Рекомендовано до друку кафедрою філософії, історії та політології ОДАУ.
Протокол № 2 від 15 вересня 2013 року.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Блок навчально-методичного забезпечення.....	6
1.1. Психологія – наука про людину.....	6
1.2. Педагогіка в комплексі наук.....	14
1.3. Психіка та форми її прояву.....	21
1.4. Розвиток і формування особистості.....	30
1.5. Мотивація особистості.....	47
1.6. Психолого-педагогічні основи навчання.....	56
1.7. Індивідуальні відмінності у психіці людини.....	77
1.8. Емоційно-вольові процеси.....	89
1.9. Індивідуально-психологічні відмінності особистості.....	97
1.10. Розуміння людини людиною у процесі спілкування.....	105
1.11. Основні види діяльності.....	111
1.12. Психологія особистості та колективу.....	120
3. Питання до іспиту.....	126
4. Питання до заліку.....	130
5. Список літератури.....	132

ВСТУП

Навчальний посібник з дисципліни «Психологія та педагогіка» для всіх форм навчання побудований з урахуванням того, що засвоєння студентами курсу відбувається самостійно. Виходячи з цього, у посібнику пропонується виклад тем курсу, основні положення до теми, рекомендована література та завдання для самостійної роботи. Завдання підібрані таким чином, щоб можна було закріпити засвоєння теоретичного матеріалу, поглибити розуміння психічних феноменів (конкретної людини, процесів взаємодії, професійного становлення тощо), продіагностувати власні особливості та вплинути на розвиток певних властивостей особистості. Завдання для самостійної роботи представлені двома видами: теоретичні і практичні.

Мета: надати практичну допомогу студентам при вивченні курсу, систематизувати та узагальнити теоретичний матеріал, отриманий на лекціях.

Завдання:

1. Ознайомити студентів з основами наук психології та педагогіки.
2. Довести, що психологія та педагогіка тісно пов'язані між собою і складають наукову основу процесів навчання та виховання.
3. Допомогти студентам оволодіти ґрунтовними знаннями з курсу «Психологія та педагогіка».

Найважливіші знання з основ психології, такі як структура діяльності людини, психологічні особливості процесу спілкування, зміст та механізми пізнавальних процесів різного рівня психічної організації, є теоретичною та практичною основою педагогіки. Саме тому у даному посібнику знанням з курсу загальної та педагогічної психології приділяється найбільше уваги.

Дисципліна «Психологія та педагогіка» розглядається як функціональна з блоку дисциплін гуманітарної підготовки, оскільки її зміст є інваріантним до видів та предметів будь-якої професійної діяльності.

Дисципліна «Психологія і педагогіка» інтегрує знання про індивідуальний світ людини, взятий у психологічних закономірностях його розвитку та функціонування

(психологічний аспект), і знання щодо функцій та механізмів управління розвитком людини (педагогічний аспект).

У результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати**:

- завдання психології та педагогіки на сучасному етапі;
- основні методи психології та педагогіки;
- індивідуальні відмінності у психіці людини;
- основні функції психіки;
- передумови виникнення свідомості;
- сутність, структуру та особливості процесу навчання у вищій школі;
- розуміння особистості як найвищої цінності суспільства;
- володіння основними термінами, поняттями психології та усвідомлення індивідуальних психічних особливостей;
 - набуття навичок та формування вмінь застосування набутих знань з психології та педагогіки для ефективного вирішення особистих та професійних проблем;

вміти:

- застосовувати методи психології для вивчення певних психічних феноменів, використовувати методики психологічних досліджень для визначення психічних властивостей, сприяти розумінню себе та оточуючих;
- відтворювати та розуміти основні елементи бази знань навчального предмета;
- здійснювати самоаналіз та самооцінку власних психологічних особливостей;
- використовувати засвоєні знання для подальшої оцінки та вирішення проблемних ситуацій;
 - проводити аналіз широкого спектра практичних ситуацій з професійної діяльності;
- використовувати набуті знання для особистісного й професійного самоаналізу та формування вмінь вирішувати складні практичні ситуації взаємодії в діаді, малій групі, колективі та соціумі взагалі.